

Dankwoord

Tot besluit van dit proefschrift wil ik de velen die me hebben geholpen bedanken. Ik heb de eer gehad om vanaf het begin van mijn promotietraject omringd te worden door vele talentvolle mensen, die elk op hun eigen manier (direct hetzij indirect) een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit proefschrift.

Allereerst mijn promotor prof.dr. Gerjan Navis en dr. Harry van Goor. Gerjan, ik heb veel van je geleerd: je schijnbaar grenzeloze enthousiasme in combinatie met je zeer opbouwende kritische vragen en opmerkingen hebben me gevormd als wetenschapper. Bedankt dat je ook buiten de werkvloer betrokken bent. En: geweldig dat je me de kans hebt geboden om een jaar naar Bergamo te gaan! Harry, ik denk dat iedere promovendus zich een copromotor zoals jij zou wensen. Bedankt voor de vele tijd die je voor me had: voor overleg, bespreken van manuscripten, de toekomst, al dan niet nefro-/pathologie gerelateerd. Fijn om te merken dat je promovendi ziet als meer dan producenten van artikelen en proefschriften. Ik hoop dat onze samenwerking niet zal ophouden na de verdediging van dit proefschrift!

Ik wil prof.dr. J.W. Cohen Tervaert, prof.dr. K. Poelstra en prof.dr. W. Timens van harte danken voor het feit dat ze zitting hebben willen nemen in de beoordelingscommissie. Professor Timens, tevens dank voor uw positieve bijdragen tijdens de werkbesprekingen van de afdeling pathologie. Professor Poelstra, u bent betrokken bij een aantal gezamenlijke publicaties die in een korte tijd zijn gerealiseerd. Mijn dank voor uw bijdrage hieraan.

Dan nu de collega's in binnen- en buitenland met wie ik de afgelopen jaren heb mogen samenwerken. Jai Prakash, we finished a tremendous number of papers in a brief period of time. Such fruitful collaboration is rare and I look forward to a future continuation. It was truly very nice to work with you, both in a scientific and in a personal way. Robbert Jan Kok, ook jou wil ik hartelijk danken voor je input en je feedback op de papers. Lesley Wassef and Dr. Darren Kelly, it was a pleasure to meet you and to write a review on MAP kinases in the kidney together. Thank you for your contributions to the paper. Sander Diks en prof.dr. Maikel Peppelenbosch, zonder jullie zou hoofdstuk 3 er niet zijn geweest. Dank voor de praktische

uitvoering van de array en later de nodige Western Blots. Jullie duizelingwekkende kennis van kinase signaling is voor mij een inspiratiebron. Rudolf de Boer, zonder jouw experiment in het Ren2 model zou dit proefschrift er in deze vorm niet gekomen zijn. Hartelijk bedankt dat we de nieren uit je studie mochten gebruiken. Professor Bonventre and Dr. Vishal Vaidya, thank you very much for your contributions to Chapter 5 by determining urine Kim-1 and discussing the results; it resulted in a nice publication. Theo Schuurs, bedankt dat we het Kim-1 antilichaam konden gebruiken, goed dat we onze samenwerking kunnen voortzetten! Prof. Reinhold Kreutz and Dr. Juliane Bolbrinker, thank you for providing tissues and urines of homozygous Ren2 rats. Since these animals are extremely stress-sensitive we were grateful to have received your help in the kinase array project. Mark Schellings en Yigal Pinto, dank voor de snelle en succesvolle PDGFR immunoprecipitatie, het heeft op een belangrijke manier bijgedragen aan de kinase array paper. Maria Sandovici, dank dat we je samples uit het I/R time-course experiment mochten gebruiken. Marius van den Heuvel, dank voor het scoren van de vele humane nierbiopten voor MME, FGS en IF.

Het leven van een MD/PhD student in zijn onderzoekstijd speelt zich voor een belangrijk deel af op het lab. Mede dankzij vele mensen aldaar konden de resultaten in dit proefschrift gerealiseerd worden. Marian Bulthuis, in al die jaren kon ik altijd op je rekenen als er weer eens iets met spoed klaargemaakt en verstuurd moest worden of als ik extra handen nodig had voor het kleuren van 100 coupes of meer. Bedankt voor je harde werk in hoog tempo! Ingrid van Veen, dankzij jou heb ik de fijne kneepjes van het Western Blotten in de vingers gekregen. Het viel niet altijd mee, maar veel dank voor de goede samenwerking! Lotte Vis, jij hebt in het begin van mijn promotietijd veel geholpen op het lab en met dierexperimenteel werk, bedankt. Hans Vos en Lydia Visser, bedankt voor jullie hulp met de celweek, ook dat heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan een aantal artikelen. Ik heb mede dankzij jullie werken op het O&O lab altijd erg leuk gevonden. Ook de collega AIO's en analisten op het O&O en DNA lab, hartelijk dank dat jullie altijd een handje wilden helpen als dat nodig was! Voor het werk op het CDL ben ik met name veel dank verschuldigd aan Pieter Klok, die een belangrijk deel van het biotechnische werk op zich heeft genomen. Pieter, jij kunt deuren openen die voor velen gesloten blijven; daarnaast was het altijd gezellig om met je samen te

werken: bedankt! Verder wil ik Annemieke Smit-van Oosten en André Zandvoort bedanken voor hun hulp bij de proefdierexperimenten.

Veel praktisch labwerk is gebeurd in samenwerking met studenten geneeskunde, medische biologie, MLO en HLO. Ik wil twee studenten die een half jaar bij mij hebben stage gelopen noemen. Mario van Dalen, jouw harde werk gedurende je wetenschappelijke stage heeft veel resultaten opgeleverd. Mijn laatste maanden als MD/PhD-er waren met recht hectisch te noemen. Dankzij jouw inspanningen heb ik alles op tijd af kunnen krijgen. Je co-auteurschappen op diverse papers zijn verdiend! Sezgi Sönmez, bedankt voor de enorme hoeveelheid kleuringen die je hebt gedaan tijdens je MLO stage!

Dan de AIO's en MD/PhD-ers die kamer Y3.240 (over-)bevolk(t)en: Ester, Annemieke, Ronald, Jola, Andrea, Inge, Mirjan, Wynand, Jelena en Eelke. Bedankt voor jullie hulp, voor de leuke discussies, maar vooral voor de lol die we samen hebben gehad! Verder wil ik de (oud-)collega's van het Kidney Center bedanken: Peter, Goos, Jorden, Menno, Arnold, Henk, Jacobien, Eric, Liffert (ook mijn dank voor je overdracht van het EuReGene project én de Italiaanse normen en waarden!!!!), Aiko, Mieneke, Titia, Femke, Wendela, Folkert, Leendert, Jan, Rutger, Jacolien, Auke, Nynke, Martine, Els, Willemijn, Maria, Bart. Ook de dames van de secretariaten Pathologie (in het bijzonder José Kop en Marijke Grimberg) en Nefrologie (Winie de Jong), veel dank voor de hulp met (onder andere) het nodige faxen en fedexen.

Inge en Tjeerd, bedankt dat jullie mijn paranimfen wilden zijn! Het is niet eenvoudig om het drukken van een proefschrift en organiseren van een promotiefeest vanuit het buitenland te regelen, maar dankzij jullie hulp is het gelukt!

Ook dank ik de (oud-)leden van de programmagroep Junior Scientific Masterclass, en in het bijzonder professor The, professor Kluin-Nelemans, dhr. Huizenga, Michiel Hooiveld en Irene Engelhardt voor het opzetten van het MD/PhD traject en de geboden ondersteuning.

En gelukkig is er ook leven buiten het ziekenhuis! Ik wil een aantal leden van de Navigators Studentenvereniging Groningen bedanken. Allereerst de heren van bestuur Fortitudo Virilis

(hetgeen overigens 'mannelijke kracht' betekent): dhr. Maris, dhr. De Jong, en dhr. Raap. Zoals de vereniging ons dankbaar is, zo wil ik ook jullie bedanken voor het prachtige bestuursjaar, maar ook voor de vriendschap in de jaren erna. Leo en Bart, we hadden één van de beste huishoudens van Nederland. Ik zie nog steeds uit naar ons allerlaatste Riskpotje! Anne en Tjeerd, mooi dat jullie ons al zo snel zijn komen opzoeken in Bergamo! Jasper, Raymond, Harry: heren, dat we nog maar vele mooie weekendjes mogen doorbrengen! Hans en Aukje Verwijs, jullie zijn van grote betekenis voor ons geweest rondom ons vertrek naar Italië, maar ook al vele jaren daarvoor. Douwe Kalfsbeek, bedankt dat je je wijsheid en kennis met me wilde delen. Ik heb altijd genoten van onze gesprekken! Hilde, Susan, grote Martin, David, al sinds tutorgroepje 12 kennen we elkaar, ook al worden de afstanden misschien groter, hopelijk zullen er in de toekomst nog vele feestjes volgen!

I would like to thank Prof. Giuseppe Remuzzi and Dr. Ariela Benigni for providing me the opportunity to spend an inspiring post-doctoral year at the Mario Negri Institute in Bergamo, Italy. Furthermore I would like to thank all my Italian colleagues at the Villa Camozzi for a very warm welcome, and for their tremendous attempts to transform me into a true Italian (in bocca al lupo)! I really appreciate it, and I am looking forward to the coming year!

Papa en mama, bedankt dat jullie me altijd en op zo veel verschillende manieren gesteund hebben en dat nog steeds doen! Zonder jullie zou ik nooit zo ver zijn gekomen! Joanneke, super om een jaar in dezelfde stad te hebben gewoond! Aline, Lauran en Hein, bedankt dat jullie zo hard hebben gewerkt aan de omslag van mijn proefschrift. Het is prachtig geworden! Siep en Dineke, Wabe en Ellen, Titianne en SP, ik voel me thuis bij jullie! En ik waardeer jullie interesse voor mijn onderzoek!

Lieve Ama, het is fantastisch om iemand te hebben waar je voor de volle 100% van op aan kunt. Bedankt dat je er altijd voor me bent, voor je nuances als ik weer eens te veel wil(de), dat je met me mee bent gegaan naar Italië. Het leven met jou is geweldig!

Heer, wat is het mooi om uw schepping van dichtbij te onderzoeken! Bedankt dat ik U beter mocht leren kennen in de afgelopen jaren. Ik zie uit naar wat komen gaat!

